

Selv-rapporteret Symptom Checkliste Skala for voksen ADHD (Adult Self Report Scale, ASRS-v1.1)

Instruktioner

Formålet med spørgsmålene på bagsiden er at stimulere dialogen mellem dig og din patient og bidrage til at vurdere om patienten har ADHD.

Beskrivelse

ASRS Symptom Checklisten er et instrument, som dækker de 18 DSM-IV-TR kriterier for ADHD. Man har på baggrund af et amerikansk materiale identificeret seks ud af de 18 spørgsmål som de mest prædiktive symptomer i relation til ADHD. Disse seks spørgsmål danner basis for ASRS v1.1 screeningsinstrumentet og udgør samtidig Afsnit A i Symptom Checklisten. Afsnit B af Symptom Checklisten indeholder de resterende 12 spørgsmål.

Instruktion:

Symptomer

1. Bed patienten om at udfylde både afsnit A og afsnit B af Symptom Check listen ved at sætte kryds i det felt som bedst passer på hvor fremtrædende det enkelte symptom er.
2. Scor afsnit A. Hvis der er fire eller flere kryds i de mørke felter i del A har patienten symptomer som i høj grad er foreneligt med ADHD hos voksne og videre udredning anbefales.
3. Svarene i afsnit B giver yderligere information og kan danne udgangspunkt for videre udredning af patientens symptomer. Vær særlig opmærksom på kryds i de mørke felter. Hvor ofte symptomet forekommer, har forskellig vægt for de enkelte symptomer. For de tolv spørgsmål udregnes ingen totalscore eller diagnostisk sandsynlighed. De seks spørgsmål i afsnit A er de mest prædiktive og er de mest velegnede til screening for voksen ADHD.

Påvirkning af daglige funktioner:

1. Gennemgå hele symptomchecklisten med patienten og vurder, i hvilken grad hvert symptom påvirker patientens daglige funktioner.
2. Tag patientens arbejdsliv (eller skole), sociale- og familieliv med i vurderingen.
3. Der er ofte sammenhæng mellem symptomhyppighed og sygdommens sværhedsgrad. Derfor kan Symptom Checklisten også tjene til vurdering af i hvor høj grad patientens daglige funktioner er påvirkede. Hvis din patient ofte har symptomer er det en god ide at spørge ind til på hvilken måde disse problemer påvirker arbejdsevnen, evnen til at få ting gjort hjemme samt evnen til at få hverdagen til at fungere med dem han/hun bor sammen med (ægtefælle, kæreste eller andre han/hun bor sammen med).

Anamnese:

1. Vurder om der var lignende symptomer til stede i barndommen. Voksne med ADHD er ikke nødvendigvis blevet diagnosticerede som børn. Vær opmærksom på tidligt opståede eller længerevarende problemer med opmærksomhed/koncentration eller selvkontrol/impulsivitet. Der skal have været væsentlige symptomer i barndommen, men det er ikke en forudsætning for diagnosen at det fulde symptombillede var til stede.

Symptom Checkliste for voksen ADHD

Patientens Navn	Dato:					
Vær venlig at besvare nedenstående spørgsmål. For hvert spørgsmål sæt kryds i det felt der passer bedst til din situation de sidste 6 måneder. Aflever det udfyldte skema til din læge/behandler i forbindelse med dagens konsultation.		Aldrig	Sjældent	Nogen gange	Ofte	Meget ofte
1. Hvor ofte har du problemer med at få gjort en opgave helt færdig- når først den mere interessante del af arbejdet er overstået?						
2. Hvor ofte har du problemer med at få ting ordnet når du har en opgave der kræver planlægning?						
3. Hvor ofte har du problemer med at huske aftaler eller andre ting, du <i>burde</i> huske?						
4. Hvor ofte undgår eller udsætter du opgaver der kræver megen omtanke?						
5. Hvor ofte sidder du uroligt med arme eller ben, når du skal sidde stille i længere tid?						
6. Hvor ofte føler du dig overdreven aktiv og drevet til at gøre ting- som var du drevet af en motor?						
Afsnit A						
7. Hvor ofte laver du sjuskefejl når du skal gennemføre en kedelig eller vanskelig opgave?						
8. Hvor ofte har du svært ved at bevare opmærksomheden når du har kedeligt eller ensformigt arbejde, der skal gøres?						
9. Hvor ofte har du problemer med at koncentrere dig om hvad folk siger til dig- selv når de taler direkte til dig?						
10. Hvor ofte bliver ting væk for dig hjemme eller på arbejde?						
11. Hvor ofte distraheres du af aktiviteter eller støj omkring dig?						
12. Hvor ofte forlader du møder eller andre situationer, hvor du forventes at blive siddende?						
13. Hvor ofte sker det, at du føler dig rastløs eller har svært ved at sidde stille?						
14. Hvor ofte har du svært ved at koble fra og slappe af når du har tid til dig selv?						
15. Hvor ofte har du fornemmelsen af at du taler for meget?						
16. Når du taler med andre: hvor ofte kommer du til at afslutte deres sætninger før de selv gør det?						
17. Hvor ofte har du svært ved at vente på, at det bliver din tur - når dette er påkrævet?						
18. Hvor ofte afbryder du andre, når de er optaget af andre ting?						
Afsnit B						

Værdien af ADHD-Screening blandt Voksne

Forskningsresultater tyder på at ADHD symptomer kan persistere ind i voksen alderen, med væsentlig påvirkning af samliv, karriere og selv patientens ulykkesrisiko.¹⁻⁴ Da denne sygdom ofte misforstås er der mange som ikke får den nødvendige behandling og dermed ikke får mulighed for at udnytte deres potentialer ordentligt. En del af problemet er at diagnosticering er vanskelig især blandt voksne.

Selv-rapporterings symptom checklisten for voksen ADHD (ASRS-v1.1) blev udviklet i samarbejde med Verdenssundhedsorganisationen (WHO) og en arbejdsgruppe som omfattede følgende psykiatere og forskere:

Lenard Adler, læge

Klinisk lektor i Psykiatri og Neurologi
New York University Medical School
New York, USA

Ronald C. Kessler, PhD

Professor, Institut for Sundhedspolitik
Harvard Medical School
Boston, USA

Thomas Spencer, læge

Klinisk lektor i Psykiatri
Harvard Medical School
Boston, USA

Som kvalificeret sundhedsfaglig behandler kan du bruge ASRS v1.1 som en hjælp til at screene for ADHD hos voksne patienter. Informationer fra denne screening kan give et indtryk af om der er indikation for et mere grundigt klinisk interview. Spørgsmålene i ASRS v1.1 er i overensstemmelse med DSM-IV kriterierne og specifikt rettet mod manifestationerne af ADHD symptomer blandt voksne. Spørgeskemaets indhold afspejler også den vægt DSM-IV tillægger symptomer, påvirkning af dagligdags aktiviteter og personlige relationer samt barndoms anamnesen i forhold til en korrekt diagnose.⁴

Checklisten tager omkring 5 minutter at udfylde og kan være et væsentligt bidrag til den diagnostiske proces.

References:

1. Schweitzer JB, et al. Med Clin North Am. 2001;85(3):10-11, 757-777.
2. Barkley RA. Attention Deficit Hyperactivity Disorder: A Handbook for Diagnosis and Treatment. 2nd ed. 1998.
3. Biederman J, et al. Am J Psychiatry, 1993;150:1792-1798.
4. American Psychiatric Association: Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fourth Edition, Text Revision. Washington, DC, American Psychiatric Association. 2000: 85-93.